

## СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Атанас Стаматов  
МГУ „Св. Иван Рилски“ - София

Съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав, становището е част от процедурата за придобиване на образователната и научна степен „доктор по философия“ от Стефан Стефанов Петров. То се отнася до представения за защита дисертационен труд „Проблемът за името в руската философска традиция. Сергей Булгаков и Алексей Лосев“ и законово установените по защитата материали.

Стефан Петров е завършил ОКС „бакалавър“ и „магистър“ по социална работа с деца (1997/2003 г.). След това следва и се дипломира като „бакалавър по философия“ (2005/2010 г.) във Философския факултет на в СУ „Св. Климент Охридски“. Става докторант по руска философия през 2011 г. Работи като експерт по социални дейности към Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет и към Българския червен кръст. Владее руски и английски език.

Философията на името безспорно е едно от най-ярките явления в руската философско-лингвистична традиция. Тя носи всички белези на самобитно руския тип философствуване: вкорененост в славо-византийската философска култура; подчертан онтологизъм, телеологично положен в хоризонта на преките етически импликации; съборност, утвърждаваща приоритета на „културсубекта“ в различните му модификации като контрапункт на европейския индивидуализъм и т.н. Философията на името – и особено А. Лосев като неин представител – много ясно демонстрира начините на употреба, практикувани от руските „почвеници“ спрямо европейското философско наследство, употреби, които трасират демаркационната линия между тях и „западниците“. Връщам се към тези добре познати специфики на руската философска култура, защото те показват колко добре подбрана от докторанта и неговия научен ръководител е темата на дисертационния труд. Философията на името е своеобразен доктринален ключ към най-интересните и важни събития във философския живот на Русия през последните два века (XIX-XX в.в.). В хода на изследването г-н Петров е усвоил този ключ, което надеждно

ще авансира бъдещата му работа в полето на руската философия.

Структурата на дисертационния труд е стандартна и включва: *Въведение*, посветено на предмета, целите и методите на изследването; три глави (*I. Културно-исторически и религиозно-философски предпоставки за възникването на „философията на името“*; *II. Проблемът за името във философията на Сергей Булгаков*; *III. Проблемът за името във философията на Алексей Лосев*), третиращи социокултурния контекст, в който се разгръща „философията на името“ и възгледите на нейните най-авторитетни представители; *Заключение*, съпоставящо концепциите на С. Булгаков и А. Лосев; резюмиращо резултатите от изследването. *Библиографията* включва 150 заглавия на руски и български език.

В хода на изследването за автора водещи са били „методът на аналитичната историко-философска реконструкция“ и критическият метод (Автореферата – с. 5/6). Това е позволило на докторанта коректно и ясно да изложи двете основни версии във „философията на името“ и разполагайки ги в полето на философските търсения от първата третина на миналия век да експлицира техните достойнства и недостатъци. Типологичният подход го води до обособените в руската философско-лингвистична култура „формалистично“, „психологическо“ и „онтологично“ направления. През призмата на тази типологизация спецификата на философията на името изпъква още по-релефно. Искам да отбележа и умението на г-н Петров в хода на изложението да поддържа критическата дистанция към интерпретирания текст и убедително да аргументира тезите си относно продуктивните възможности и епистемологични „пробойни“ в концепциите на изследваните автори. Например: от една страна - епистемологичният потенциал на Булгаковата философия на граматиката и от друга - някои неясни моменти в конституирането на познавателния акт като ролята на сетивността в него и пр.

От пръв поглед дисертационният труд сякаш представя „философията на името“ като едно „заскобено“ в руската духовна самобитност явление. Убеден съм, че при подготовка на текста за печат г-н Петров ще потърси и други възможни референции към европейската философска култура, но това впечатление – според мен – не е плод единствено на избраната от дисертанта „оптика“. Нека си припомним текстовете на самия А. Лосев върху руската философия. Те са красноречиво свидетелство както за мотивите, така и за доктринално-дистанциращите жестове на руските „почвеници“, които имат

амбицията да градят една автономна от западноевропейската традиция и алтернативна на нея философска култура. Струва ми се, че „изолационизмът“ е резултат преди всичко на тази културфилософска стратегия.

Авторефератът изчерпателно и точно представя текста на дисертационния труд. Формулираните приноси моменти отразяват постигнатите в изследването резултати. Авторските публикации по темата на дисертацията отговарят на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Казаното до тук ми дава основания *убедено да препоръчам на уважаемите членове на научното жури единодушно да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор по философия“ на Стефан Стефанов Петров.*

05. 11. 2014 г.  
София

*Проф. дфн Атанас Стаматов*